

FESTA

Matinal

El sol esplendorós l'Orient encanta
 i banya'l prat s'onada d'or vibranta
 i tot llavors reviu,
 i dolçament l'arbreda remoreja
 i les flors i'ls ocells i'l vent que oneja
 glosen un psalm festiu.
 D'enllà la blanca esglesia llunyadana
 greu i solemne rima la campana
 al toc d'oració,
 el bon pagès al mig de sa llaurada
 tot reverent, amunt la testa alçada
 conversa amb el Senyò.
 Es deixondeix plaenta la masía,
 surt l'euga que renilla d'alegría
 i brinca la pollina al seu entorn,
 com sempre's veu mandrosa la vacada
 que marxa esquellejant envers la prada,
 canta'l pastor del bò que dona'l jorn.
 I es més endins que impera l'ardidesa,
 tresca'l servei i l'amo i l'infantesa
 i'l sol va entrant a doll;
 a fòra l'aviram sa tanda espera,
 la lloca amb sos petits se desespera,
 cloqueja allà'n el boll...
 Es l'hora gloriosa, l'hora santa,
 el cor sent l'esperança palpitanta,
 l'escalf de ver amor;
 la ment està tranquila, està serena,
 en sos espais, tempesta de cap mena,
 entela sa blavor.

PERE VERDAGUER, Pbre.

El Sol i la Lluna

L'aire es remou dolçament deixondint-se després de les hores pesades de la matinada, els aucells s'esplomen i comencen a estendrer el vol, tota mena de remors s'aixequen arreu, la boira va aclarint-se.

Es la Natura que's desperta, es el Sol que neix.

Febles clarors opaques avisen l'arribada del astre rei. Allà en la ratlla de l'horitzó, en el mar, s'hi pressent quelcom que hi succeeix. Arrant de les aigües un punt brilla i, depressa, depressa, magestuós, el Sol, s'aixeca ferint la vista; es l'únic moment del dia en que's veu més clarament que'l sol es mou.

Com un globo de vidre sortint del forn, es roig. Tal el fa esdevenir lo que ovira tantost ve al mon. ¡Si'n deu veurer de coses vergonyoses, que's ruboritza!

Cada vegada es més alt sobre l'horitzó. Com més s'aixeca menys vermella es sa color; es que li ha passat la primera impressió, no es vergonya, ja, el que sent, el rubor del ingenuu devant del descobriment de coses inconfessables, s'es tornat severitat d'acusador i l lensant sobre del mon ses llums inquisidores posa-ho tot de manifest. Que les veigi tothom les llagues horribles que'l roseguen; a la llum els vicis de totes menes, a la llum les passions innobles, les ànimes embrutides, les virtuts mentida, la falsa caritat i el disfressat honor i tot lo que s'encobreix sots les baladines capes de la moralitat, l'honorabilitat, la respectabilitat i altres *ats* sortides dels tallers de l'hipocressia. Llum a tot; que'l mon ho veigi.

I el mon no ho veu, es dèbil de la vista i la claror massa forta li fa aclucar els ulls.

El sol es mor i en son crepuscle torna's roig altra vegada, mes no es vergonya aquesta volta, es rabia, es la rabia de haver descobert tantes maldats i d'haver-les denunciades i... de que'l mon ha fet el cec i el sort.

En sos darrers moments, la seva roijor intensa de l'ira continguda, te matissos violacis i els escup a la cara de les serres, dels nuvols, del cel...

El Sol es l'Acusador.

Amb ses galtes rodones de satisfeta i sa rialla burleta, aixeca's la Lluna al seu darrera i amb ses ganyotes apar que d'ell se burli.

Com li plau a l'humanitat la claror benèvola de la Lluna discreta! Sa claror que no il·lumina, que no destaca els relleus, que tot ho esfuma i desdibuixa, li es plaenta de debò a n'el mon que s'hi rabeija. Per a veurer lo que's vol veurer prou claror fa; emprò es callada per a que s'hi arredossin sense temensa totes les faltes i tots els vicis. Ella es l'amparadora de meretrius i de perduts, de lladres i atracadors, de jugadors, de *barateros* i matóns.

Proxenetes, invertits, hipòcrites, mitjes-virtuts o virtuts falses, sàtirs i falsaris. ¡Que bé hi estàn al seu redòs!

L'auster de dia es el perdut de nit.

I quan la Societat—aixís en lletra majúscula per a que's destaquí la seva magestat—està ben estragada de sos vicis, farces i mentides, la Lluna es retira discreta, sens fer remor...

La Lluna es l'Encubridora.

MAGÍ MURIÀ.

El rossinyol captiu

Un pobre rossinyol planyías de son mal cantant sense conçol de l'ànima son dol en sa presó crudel seguint sos ulls el vol d'un lliure i gai pardal que's remontava al cel. Lliurarse ple d'anhel somniava amb joies mil volar mes alt que'l sol alegre entre l'estol de sos companys d'estil. Mes ¡ai! que l'amarc fel apura amb desconçol del desengany mortal veient que res li val son bec, per rompre el fil dels ferros que'l fan sol... Un jorn el pobre exil des de lo finestral d'ell boi presó i breçol, ovira entre el marfil d'un verinós reptil desventurat pardal; i en un espés brancal ont s'ou un gai refile també lo plom fatal porta la mort triomfal a l'aucellam gentil...

I el pobre rossinyol que's plany de lo seu mal, serveix-li de conçol que en sa presó crudel, si be no exten el vol, tampoc com al pardal que canta entre al brancal, l'alcança el plom fatal, ni es presa del reptil..., i dona gracies mil per sa presó i son dol...

VICENS ROJAS.

TARDES DE SOL

A pocs metres del Hotel-Balneari uns quants arbres que estàn demanant amb crits esgarrifosos les aigües de Panticossa, atacats d'una *clorosis aguda* des de el dia que sortí el primer brot, formant una serie de dibuixos capritxosos com versallesc jardí sombreijen (?) uns bancs tan originals, que segons contèn, un model semblant prodigat per les magnifiques avigudes del mai prou plorat Paradís Terrenal

Son les tres de la tarde. Els banyistes han acabat de pendre el cafè o la tila; els homes surten encare xuclant una microscòpica borilla; les senyores amb la bossa de la feina.

En el rellotje del *Hall* ressonen quatre bate-lrades. A n'els bancs antidiluvians les senyores

FESTA

d'una edat avançada fan mitja: les que sens dir-se velles tampoc les podem anomenar joves mouen el ganxet amb lentitut; les nenes de faldilla curta i sabates altes broden a la anglesa.

Amb uns bancs també de la mateixa època hi han els homes amb les cames estirades; l'un llegeix *La Vanguardia*, l'altre amb mitja por de que no'l vegi la dona una novela d'en Trigo; un de gras i galties rojes cau sen adonar-se'n en el regne de Morfeu; unes nenes habillades com les ballarines de la Pauleta juguen al tenis amb pilotes de cinc i raquetes de cordes trencades.

Una mamà i una damisela de cabells rossos i ulls enfonsats se fan portar dugues cadires de Viena en el recò més apartat d'aquell turbeculós jardí; la nena adopta una posició clàssica amb ritme melènic i s'està tan quieta, tan quieta com les estatuës en els museus; poc a poc les envolta una aureola de aristocràcia.

Passa un temps indefinit.

Una veu matisada per la satisfacció d'un bon aparell digestiu vibra en l'aire.

—Que no fem el burro avui?

Ningú contesta. Les testes s'han anat abaixant. Tan sols interromp aquell silenci i tranquil·litat el roncar acompassat d'algun propietari agrait als elements.

Una nena de divuit anys exclama com cada dia:

—¡I quin avorriment!

I una altre de més edat li respòn com tots els dies.

—¡I que no's troba un jove ni per remei!

I mentres tan el sol impertèrrit segueix el seu camí fins a descriure la diària circumferència.

Una campana ressona alegrement en mig d'aquell ambient ensopit; passa mig-hora; la claror es va esfumant darrera les montanyes orfes de vegetació i junt amb el carrinçó cant dels grills se sent el chor de veus escardelenques que contesten a la lletania que mormora un capellà de cabells blancs com la neu que cobreix a l'hivern totes aquelles montanyes.

VICTOR D'AMOC.

PRIMAVERA

Florida d'ametllers de sorprenent albura xisclar avalotat de les aus retornades, soptat parpellejar de violes morades un fort deixondament qui estremí la Natura.

De rependre la tasca ardid Eros fretura amb el seu arc aurífic amidant encontrades i en els cors que semblaven esser llars apagades tot passant del amor, hi encen la flama pura.

I s'obren els portals i els traspassen donzelles que s'ou el tamborí misatjer de les festes ont els fadrins s'hi acoblen cercant amables gestes

I mentrestant les avies omplien el foc d'estelles meditan; Com la flama també es la recordança mes quan les deixen soles, resten sense recança.

AGNA SEÑÉ D'AYMA.

La gossa del senyor Pere

—¡Brètol!... ¡Deixeula anar que li feu mal!...

—No tenga usted cuidado, cuando esté en el carretón ya se le habrán pasado los males.

—¿Que no ho veuen que la faràn cadellar abans d'hora?... ¡Pobre bestia!... ¡I com l'estiran!... ¡Murrís!... ¡Assesinos!...

—Cálmese, que no le vá a pasar nada a la perra.

—¿Que sab vostè?

—Mejor que usted.

—I que ma viene ahora a dasir como si yo no estigués enterado.

—Pues pague usted la multa y asunto concluido.

—¿Se piensa que tengo los cuartos por llensar?

—Entonces no haberla dejado salir a la calle sin morrió.

—Porquè es una bestia que no sabe hacer nada al carrer con el morrió possat.

—Haberle acostumbrado.

—Altre feina tinc de ir todo al día a radera de la perra.

—Así pues cállase usted y deje a los demás qué cumplen su obligación.

—¿Que vol dir con esto?

—Ya se lo he dicho, que tanto hablar.

—¿Que no sap 'que yo tambien tinc el derecho de protestar?

—Pues proteste aunque sea en el supremo.

—Ah! no senyor, yo vui que se me devuelve la gossa porque la bestia no hacia rés de mal, ni ha mossegado a nadie.

—Suelte usted la guerrera, si no quiere probar mi genio.

—Es que yo també tengo el mio. ¿Que se ha pensado?

—Mire que se me va subiendo la sangre a la cabeza...

—Doncs tindrà que tomar sanguinaria.

—Que tanto cumplimiento, tome, para que se divierta un rato.

—¡Uuuuy!...

—¡Alsa!... ¡Quin cop de puny de donar-li, fins an a mi m'ha fet trontollar aquell poca vergonya. ¡Lladre!... Si, soc jo, ja podeu mirar.

—No digui rés senyora Quimeta, creguim, no s'hi fiqui que son mala gent.

—¿Que no ha vist com l'ha posat?... Si li ha desfet la *fisomia*.

—Tot lo que vulgui, però amb l'autoritat, no hi vulgui bromes.

—¿Que [ha passat, senyora Rosa, que des de casa he sentit els crits?

—Doncs miris que'ls del carretó han agafat la gossa del senyor Pere i per postres el municipal li ha pegat:

—¡Pobre animaló!

—Ell es, el que ha rebut.

—Això si que es més mal fet.

—Ja veu a quin temps hem arriat que tothom te'l dret de pegar al poble.

—¿I ara on es?

—On vol que sigui a dins del carretó.

—¿El senyor Pere?

—¿Que diu ara?

—Com que jo li preguntava...

—No dona, ell es a casa l'apotecari, que li han

Núm. 15 del Concurs literari

«Preguem als nostres llegidors que posin tota l'atenció en aquests treballs i es guardin nota del judici que'ls mereixin a fi de donar en el seu dia llur opinió per a premiar el que siga considerat com a millor.»

La colegiala

La Naturalesa... o millor dit, Deu: es inflexible, poderosíssim i justíssim. Benaventurats els qui saben lleigir en el llibre dels aconteixements, les amoroses estances, que la sublimitat hi ha escrit amb caràcters de llum.

La terra, el mon, tot l'univers, està embolcallat d'un vel subtilíssim, que com fina boira, ens dificulta la visió clara de lo que fora massa hermós per nostres ulls... Quan contemplem pietosament el cel, sa blavor ens dona la sensació d'immensitat i de pau. El sol, no'l podem mirar fit a fit perquè es el símbol finit de la magestat i de la llum. Es la lluna l'imatge de la bellesa. Les estrelles inspiren en nosaltres sentiments de fé i de esperança. Quan espitllem nostre esguard en els ulls encesos de la dona que estimem, aquell raig potentíssim i misteriós, ens dona per un moment la sensació de ditxa. I totes aquestes emocions i sensacions son sols petits raigs lluminosos que atravessen aquell vel, aquella boira... Son el medi, la forma reduidíssima indispensable per a fer-nos capasos d'uns atributs, que d'altre modo, nostres facultats no acertarien a conèixer.

Emprò, hi ha criatures tan privilegiades, que ademés del sentiment de la Veritat, frueixen dolces guspures d'amor veritable, de foc vivent, de gracies extrahumanes que se'ls hi escapen pels ulls, per les paraules i pels gestos. I amb aital privilegi atravessen el món com aquelles papellones d'or, que'n ses maravoloses volades indecises, pasen molt per sobre del fanc de la terra, per sols fer estada en les flors més belles i oloroses que'n sa via troben.

***

I heusaquí que per entre el camí que travessa la boscuria, i a un quart d'hora del poble, hi passeja amb gentil candidesa la Nuria, com l'anomenà sa mare, la santa, com li diuen al poble. Es gràcil, bonica, alegre, prò es per demés ignocenta. Tretze anys es va estar en un pensionat del estranger. De des de molt petita no conegué sa mare, i el seu pare al veurela tan xiqueta, tan quieta i tan modesta, prengué el determini de donar-li una instrucció a la moderna, de passada que quedant-se amb l'altre fill més gran que ella, restaria aixís més deslligat per a dedicar-se a diferents negocis.

I Nuria es una flor de pensionat, com si diguessim de jardí. I Nuria es una noia devotíssima que coneix del món agrós i espines. Es lleva dematí, i cada dia, en la capella que les Monges tenen en el poble, hi pren la Comunió; talment dirieu es una santeta davant del altar, prega somrient, plena de joia, per ella no hi ha més felicitat que'l bon Jesús, i quant surt al carrer li sembla trabar-se en un altre món, entre una altre gent que desconeix completament la veritable Vida que ella tasta.

¡Pobra Nuria!... i si sapigués que l'han dada allà a n'aquell poble, a casa la seva dida per a

acompanyat el fuster d'aquí davant i l'home de la pentinadora; la gossa es la que han agafat.

—Ja comprenc. ¿I no diuen ell com està?

—Per allí veig que vé la filla del calcinaire, i li podrem preguntar. Escolti Angeleta, ¿que vé de veurer al senyor Pere?

—Si senyora, cregui que vinc esgarrifada.

—¿Sí?

—I tan, figuris que'l metje fa mitja hora que brega per trobar-li el nàs i nàs m'has dit, no se li veu en lloc.

—Si que ha sigut forta l'enfonsada.

—¿No li he dit, senyora Rosa?... Creguim que an aquella cara hi ha feina per dos paletes i un manobra treballant un mes seguit.

—Miris, ara ha arribat en Vicente que està allí i ho està explicant.

—¿L'assistent del senyor Gutierrez?... ¡Quin embustero n'hi hà!

—Acostemsi, que sentirem lo que diu.

—*Si señor yo he leído el parte del médico en el que dice fractura del tabique.*

—Anem, creguim senyora Rosa. ¿No li deia?

—¿Que voldrà dir això?

—I rès dona, que m'ho vinguin a dir a mi, que jo l'he vist. D'allà on ha rebut es del nàs i no del *tabique* com ha dit aquest ximplet d'home, si no que una es prudenta i més li val callar.

—De totes maneres, es veu que té mal per temps.

—No crec que d'aquí mig any, se pugui encarencocar.

—¡Pobre senyor Pere!

—Rès, una hora tonta.

Santiago Roy

Si fós un rei antic

Si fós un rei antic, daria mes riqueses mos joiells, mos tresors, per fer-te'n un palau amb pilars de granit i murs pintats de blau, meravellós i ple de rares boniqueses.

I en la infinita pau de les serenes nits tu i jo, mandrosament seguts en la terraça veuriem en el cel muntar la lluna laça sobre'l misteri blau dels boscos adormits.

O bè, untat com un déu de bàlsems odorosos, havent xuclat la mel de filtres misteriosos llençaria a tos peus la copa de metall.

I ritmica desfent la llarga cabellera blincaries ton cos—superba i riallera— dançant al feble sò de flautes de cristall.

ALBERT PIERA.

La Haia, Abril 1916.

FESTA

curar... lo que no ha de curar-se. Si sapigués que una junta de vells i experimentats doctors li van pronosticar... lo que fins sembla injust a qui no mereix tal càstic, ja que no ha comès la falta. Prò ella no sab rès, ni podria entendre rès, de la mateixa manera que nosaltres no podríem quasi entendre les delícies de lo que en ella com un extrany misticisme li admirem.

***

En el poble no hi ha forasters, prò com a tot poble hi ha un home, hi ha una figura que hi té masies, terres, que hi cull blat, ví, etc. I are fa vintidos anys, en una primavera regalada, aquest home hi cullí també un fill, que desseguit se'l va endur a ciutat, on va creixer, es va fer home, i a on ha arribat a metge, i com que es xicot estudiós, bon noi, i té d'anar el pròxim hivern a la Universitat Centra a doctorar-se, ve a descansar uns dies a sa casa pairal, portant per tot company un violí que toca admirablement. No sé si fou el violí, o la contemplació filoròfica del plasma, o les cançons de sa mare a la vora el breçol, lo cert es que'l xicot, que passa per modest als ulls de tothom, porta en son cap idees de Veritat i de Vida, i viu son cor en un incendi continuu d'amor, que no es amor vulgar, perque no espera veure's satisfet entre les frivolitats insensates d'aquesta Babilonia incurable (com diu ell al món) sino que es un amor que l'inclina vers una perfecció que sembla acabarà per sustraure'l a la humana societat.

***

I un refleig de rossinyol extasia la font, qui amb cristallines notes canta al aucell el misteri de sa hermosura, i un suau oreig fa gronxar amb frisament les branques dels arbres, are desitjosos de desfer-se en abraçades, are per a enlairar al cel una plegaria que'l vent se'n du pels àmbits del espai.

I la Nuria, seguda en un marget, espera a l'amic, a l'amic noble, a l'amic pur, que fa dues setmanes trobà casualment en aquell lloc i amb qui li plau cada tarde, quant el sol aparenta morir, una estona de conversa. Parlen de coses dolces, poètiques, ben-amades, i de les roses de llurs llavis, ixen les paraules armòniques i melodioses com les de la font que canta, i enamora al rossinyol. Jamai la conversació rastrejà un sol moment, ni per la pols encesa d'aquell camí vulgar. A vegades ella li llegeix troços d'història antiga o poesies romàntiques. Hi han dies que ell hi compareix amb el violí, i mentres somrient executa les sonates de Beethoven, ella l'escolta conmoguda amb dues perles dolcíssimes a punt de sobreixir de sos ulls blaus.

Pro el cant del rossinyol, l'epitalami de la font, i les paraules del jovincel, sovint son interrompudes pels inevitables accessos de tós de Nuria, que cada dia van essent més freqüents i més roncs!... Pobra Nuria!

Vingué una tarda en que l'amic plorós digné a sa companya, que s'imposava el seu viatge a la capital. Liavors Nuria, conegué la diferencia entre l'amistat i l'amor. I les ànimes que Poesia va juntar, Amor va fer inseparables, i com que Amor i Dolor, o no existeixen o han d'anar junts; vingueren planys, tristors, més tant promeses... i en

tre paraules, llàgrimes i mirades, lliscà un petó, com el frec de dues poncelles esclatantes...

Mes ¡ai!... que l'una ¡ja era mústia!

I el sol ponent d'aquella tarda besà amb son últim raig el rostre pàlid de l'hermosa morta, que com una flor tallada, baixà sa freda i decandida testa, soble el pit angoxós del bon amic.

***

Els pecats dels avis... Naturalesa els va venjar. No va ser Deu; que cridà vers son jardí aquella flor ignocenta que tan pura es disposava a estimar. Deuria, sens dubte, volguer-la poncella, per a que tot el perfum del seu amor, pogués escamparlo més enllà d'aquell vel blau... insondable... que ens priva de veure lo que fora massa hermós per nostres ulls...

JOSEF FONT SANS.

La Santa Familia

El sol brilla esplendent i el cel es tot blavó.
L'oreig d'estiu, es dolç.. La calma del migdia
reposa blanament demunt la fusteria,
en tant la lleu quietut, torba una suau cançó.

Dormita el bon Josep i la Verge Maria
per a adormi a Jesús canta amb tanta dolçó
que admirats, els aucells, venen tots en voliò
a oi, enmudits i quietos, la santa melodia.

El nen Jesús, ja dorm... Ha closes ses parpelles
i té sobre'l seu pit, en creu, ses mans tan belles
que la Verge amb amor, besa devotament...

Canten, ara, els aucells... Mes la Verge Maria
trista plora al pensar en la penosa via
del Calvari, ont ja veu son fill, en creu, morent...

SALVADOR SOCÍAS i FORNELL.

Un home de conciencia

—Riiiiiiiiinc...

El senyor Miguel de los Santos (confesor) de Valle Oriundo i de la Peña Escalada, ha trucat i la Felçeta, que es una noia molt aixerrida i una minyona molt servicial, ha sortit a obrirlo d'una correguda i ha quedat apoiada en el caire de la porta oberta al veurer enfront d'ella una cara desconeguda i molt entonada.

—Qui demana?—li ha preguntat al senyor de panxa tipa, de cara satisfeta, de bigoti grisenc, abundós i encarcerat en dos punxes esmoladíssimes, que similava un bigoti de màstic i fet amb motllo.

—La senyora de la casa?

—A qui anunciaré?

—La senyora de la casa? Tingui passili aquesta targeta—replica el senyor de Valle Oriundo no gaire donat a explicacions amb les criades i aixó que aquella es una de les que'n mereixen.

La Felçeta passant pel corredor volia enterar-se del nom del visitant, més quan ha trobat a la senyora Beneta encare no havia arribat al primer cognom. La senyora, tant o més astorada

que la Felçeta, ha plegat barroerament les calçetes del nano que estava cosint i tot seguit s'ha entregat a la lectura de la llargaruda targeta del senyor Miquel de los Santos.

—Veiam! fes-lo passar al saló.

El senyor de Valle Oriundo seguint a la Felçeta ha entrat en el saló. La Felçeta l'ha fet seurer, ha obert els finestrons, ha tirat les persianes, ha corregut els visillos i ha desviat una mirada penetrant que li ha dirigit el bon senyor.

La senyora Beneta no s'ha fet esperar gaire. Ha obert la porta i ha dirigit una mirada escudrinyadora al senyor... etc., etc.

—Senyora—ha dit alçant-se el respectable senyor.—No tinc el gust de conèixer a vostè. M'han dut a visitar-la aquestes quatre ratlles que du *La Vanguardia* i que segurament es vostè qui ha fet publicar-les.

I dient això s'ha tret de la butxaca un munt de paperam que era *La Vanguardia* i ha buscat les planes d'anunci. A mitja veu anava llegint: *Un perrito... no; cartera... no; brazalet... no; nene de cinco meses... ¡ja veu!... se ha extraviado en el trayecto de los Josepets al Paseo Nacional. Se gratificará su devolución. ¡Ja veu!...*

—Si, sí! No continui. Es tracta d'un moneder.

—Això mateix... *extraviado en el trayecto de la calle del Call, Boqueria, Ramblas, etc., etc., fins al carrer de Saragossa.*

—A Sant Gervasi, sí senyor! El moneder en sí, no tenia cap importància... i lo de dins tampoc ¿sab? prò era un gran record de família.

—Si, sí... sí, senyora, sí; generalment tot lo que es pert acostuma a ésser un recort de família.

—¡Ai sí! Me'l va regalar el meu pobre marit, al cel siga, un any pel meu sant.

—Miri, senyora; jo no sé pas si vostè'm coneix, no sé pas si t'el gust de conèixe'm a fondo, perquè si m'hi conegués tindria el gust de conèixer a un home, senyora, ¿m'enten? a un home.

—Penso que sí, senyor.

—Perquè un servidor de vostè es un home.

—Ja m'ho pensat aixíns que l'he vist, ja...

—Un home de consciència ¿no es això? Per exemple: ¿Qué hi duia vostè en el moneder?

—Que ni tant sols l'ha obert.

—Senyora... Vostè'm confón. Soc honrat i discret.

—Doncs... rès ¿sab? Com que es petitet, hi duia, entre altres tonneries, una clau... un trocet de cansalada aixís, una lliura de fasolets, vint cèntims de formatge, una sabata baixa que volia dur a cal sabater per que m'hi posés uns botons... una pesseta en plata i quinze cèntims en calderilla.

—Ah! eren en calderilla els quinze cèntims?

—I... i ¡ah! i tres unces de café.

—Doncs ja es molt...

—Ca! no, senyor, no... era en grà.

—No, no. Me refereixo a tot lo que hi duia en plegat. N'està segura, senyora, de que lo que vostè va perdre no era un cistell d'anar a plaça?

—Vol dir? No, no... era un moneder, era un moneder... n'estic segura.

—Un servidor, senyora, es un home.

—Si, ja ho sé, ja.

—Un home de consciència que somnia pel bé de tota l'humanitat i la tranquil·litat de tothom. Per xò al llegir que s'havia perdut un moneder, re-

cord de família, he sortit de casa i me'n he anat cap a la Rambla pels carrers del Call i Boqueria i he continuat amunt, amunt fins al carrer de Saragossa.

—Oh! li estic agraidíssima. Ja ha estat una bona casualitat.

—Que diu, si ho ha estat? Però increïblement casual, senyora!

—I doncs, com ha estat?

—He travessat els carrers de part a part, he escudrinyat tots els recóns, he furgat per tot arreu, he preguntat a homes, dónes i criatures... fins al carrer de Saragossa.

—Oh, senyor! Vostè es un home...

—De consciència, senyora. Pot ben dir-ho.

—I un colp al carrer de Saragossa?

—Ai, senyora! Ja ho veu... he tingut d'entornarme'n...

—I doncs, aont l'ha trobat?

—D'això'm queixo, senyora! Aquí hi ha lo casual: Que per més que he procurat, per més que he passat per tot allà on vostè indica en el diari, no he apercibut ni rastre del seu moneder...

—Però, que no'l du?

—No l'hi dic que no l'he trobat?

—Doncs per què ha vingut?...

—Vinc per a dir-l'hi que la culpa d'haver-se perdut aquest moneder, no la té sinó vostè i no més que vostè i que es inútil que'n fassi càrrecs a ningú. Que mai se cregués que jo al llegir l'anunci al diari, hagués anat a fer aquella ruta per trobar-lo amb el fi d'apropiar-me'l escamotejar-li a vostè!... Ah! No, senyora. Això mai!

—.....!

—Veig que vostè encara no'm coneix prou. Jo'm creia que'm coneixia més... Jo soc indigne de cometre una acció tant villana i molt menys amb un objecte de tant valor.

—.....!

—Be, sí. Ni a mi ni a ningú permeto que's fassin càrrecs sobre aquest assumpte. Vostè, senyora, vostè tota sola'n té la culpa que ha demostrat una excepcional deixadesa, perdent una barbaritat de subsistències com aquell qui llença una escupinada... Per lo demés, senyora, jo sempre a les seves ordres incondicionalment. M'he descarregat la pena que portava al demunt i estic content. Senyora, als peus de vostè.

—Senyor... vaigi en nom de Deu.

.....

—Qui era aquest tipo, senyoreta?

—Ai! No m'ho preguntis, Felçeta... un tarambana... un home de consciència.

ESQUITX.

FESTA

L'AVI

Quan don Joan Bruguera va trobar-se cansat i va retirar-se d'aquella pila de negocis que sempre havia tingut entre mans, i va dimitir de totes les juntes i empreses, ja se'n va ben penedir de no haver-se cuidat gaire del seu fill. Aquest ja tenia vinticinque anys; xicot de prodigiosa memòria, posseïa d'algunes carreres que havia guanyat amb un rosari de qualificacions excel·lents des dels primers cursos, però, mancat de voluntat i iniciatives, li servirien de ben poca cosa. El seu pare va comprendre que ja era tart per a canviar-li el temperament, que ja era massa ganassot per a ficar-li a l'ànima aquella espurna inextingible de deliri o estímul que mou els homes al treball i al avens i els fa grans.

Ja era ben dolorós pel vell soldat que s'abandonés al descans, després de tanta lluita, amb el cap vessant de cabells blancs, el front solcat d'arrugues i les mans tremoloses, no poder veure'l seu fill que entrés a la vida com hi havia entrat ell, amb aquella febre, aquella palpitació i aquella empena que l'havien fet milionari.

Tan hermós que hauria sigut, en les llargues hores de tranquil·litat contemplativa, fixar-se en els passos adelerats d'un fill i veure'l com se guanya admiracions i estimes. Però, precisament pels molts homes que havia tractat el vell Bruguera, per lo bé que havia anat estudiant llurs temperaments diversos, coneixia que'l seu fill mai faria res, i que, per dolorosa que fos, era necessari abandonar-se a n'aquesta creencia. Ben mirat, la culpa la tenia ell, i no més qu'ell... Si quan el noi era una criatura, en lloc de deixar-lo abandonat per complert als professors, se n'hagués cuidat una mica, i hagués sondejat aquell cor que neixia a la vida, ... si quan arribava a casa a deshora, sempre encaparrat i neguitós, hagués explicat al fill, sense amoinar-lo gaire, els motius d'aquells mals humors i aquelles angúnies, l'afany que tenia pel porvenir, ... si l'hagués fet somriurer una mica amb els èxits i li hagués donat part en les esperances, d'altra fàcilment tal volta hauria anat pujant... Sí, sí; la culpa era d'ell i de ningú més. Ventura encara que'l noi trobava la fortuna feta, que si arriba a haver-la de comensar a fer, segurament hauria mort de cara a la parret. I el vell Bruguera, conformant-se, va obrir-li un *bufet*, malgrat la seguretat que tenia dels pocs plets que hi anirien a raure i de les poques consultes que s'hi haurien de rebre.

Tal dit, tal fet. Lo que es el pare no s'havia errat d'una malla. Passaven els anys, i tot Barcelona no més coneixia al noi perquè era fill d'un milionari. Vestia correctament, sabia gastar, conservava, quelcom entelats, coneixements de moltes coses... però mai va tenir una visió serena ni una visió punyenta de la vida; mai va tenir un llumet d'originalitat. Sense una finalitat que l'empenyés cap amunt, en mig de les riqueses s'aburría sobirament, i, a la fi, va passar-li pel cap el matrimoni, i es va casar correctament, esplèndidament, disposat a ser ben respectuós amb la dona, agradat d'ella, però sense aquella il·lusió de les coses glatides i dificultoses, sense haver mai somniat un fill en els ulls de la enamorada.

El vell Bruguera no hi va voler viure amb ells. Els estimava de veres... la jova era simpàtica, de

bona família... Però aquella vida que anava a comensar la parella, l'hauria ofegat al vell treballador que en son descans palpitava encara com la màquina que, deturada a la estació, sembla que frisi per a tornar a córrer.

Espòs i esposa no l'havien mai glatit el sublim poema dels fills, però, per llei natural, els fills varen venir i varen créixer. L'avi, mentres els veia petits, els estimava, els duia a passeig. «No hi ha res tan gran com una criatura»—pensava'l vell Bruguera.—Un home ja se sab fins on arriba: ... profundisant-lo, pot veures fins on arribarà; però una criatura... es una capsa tancada. Se l'ha d'estimar per lo que pot arribar a ésser, i pot ésser lo que no ha sigut mai ningú. ¡Si aquesta canalla fos meva!...»

Però aixís que'ls nets eren ja grandets i els seus pares disposaven a quin col·legi havien d'anar (fins ja deien, els il·lusos, quina carrera *vollien* que'l noi seguís), l'avi's retreia... i com que no li demanaven res, no deia res.

Quan varen ser grans, noi i noia, varen comensar els disgustos. Primer no arribaven molt endintre. No volien estudiar gaire... no feien massa bonat. Després ja prenién un altre aspecte. Cursos esguerrats... que al noi no li agradava la carrera... que la noia tenia el cap plé de pardalets.

¿De què'ls havia de venir als pares el difícil art d'esmenar? El pare feia quatre crits, i si s'indignava massa, per càstic feia anar al estudiant curt de diners... fins que la mare n'hi donava. A la noia se l'amenassava amb tancar-la a pensió. De totes aquestes coses l'avi ben doc se n'enterava, i quan endevinava quelcom, deia, adolorit: «Tot això va per mal camí, per mal camí.»

El noi era ja un homenet. La noia una polla que ja comensava a fer goig. Però ¡quins caràcters tan impetuosos! ¡Quin mal gènit! Susceptibles fins al extrèem de que no se'ls podia dir res.

Els pares se miraven enguniosos, sentint-se acòbardits per a dominar-los.

I fins que una vegada varen fer coses de veritable importància (el noi havia robat uns diners del pare i a la noia se li va sorprendre que feia bona cara a dos enamorats) no's varen decidir a anar a trucar a la porta de casa l'avi, cercant consells i medis de correcció que ells no trobaven.

L'avi va escoltar-ho tot, concentrant l'atenció en el rostre venerable. I després va encarregar al fill lo que havia de dir i lo que havia de fer.

Aquest escoltava, com havia escoltat a l'aula, atentament, i se li anaven grabant a la memòria totes les paraules i tots els consells del seu pare.

Se li varen acudir molts dubtes, que va exposar, i el vell, enclotat en el silló, amb el pit ensorrat i el cap immòvil, no deixava de respondre a res, amb una precisió que convençia. Quan el pare se'n tornava cap a casa, tenia tot el posat dels pobres d'esperit. Caminava maquinalment, mormolava de baix en baix, per a no oblidar ni una paraula, tot lo que havia de repetir, i, de tant en tant, arronsava les espatlles, com temerós de que'ls fills no l'escoltessin. I al arribar-hi va cridar-los i els hi va parlar, acompanyant les paraules de gestos dramàtics, però que tenien quelcom dels gestos dels autòmats. Els nois l'escoltaven amb els caps cots i els ulls distrets, i quan ho va haver abocat tot, tot, va sortir neguitós de la cambra, deixant-los en sec. Ells varen desistir-

se, varen mirar-se com interrogant-se, i com que cada un va trobar estúpidament sorpresa la cara del altre, sense dir-se rès varen quedar tan frescos.

Semblava que'l dimoni ho emboliqués.

Desde aquell dia, els jovenets no podien aguantar-se ni pel cap ni pels peus. Era un seguit d'anades del pare a casa l'avi, demanant-li lo que havia de fer, lo que havia de dir. El vell no's cansava mai d'aconsellar. Però no se'n treia rès. Quan el pare arribava a casa amb la llissó ben apresada i cridava els fills a capítol, o quan, després d'una malifeta, comensava la cantarella dels crits i renys, el noi i la noia's posaven displicents, boi fent els compungits, i l'escoltaven com si sentissin ploure.

Un dia'l vell li va dir:—Veig que això no s'adoba, i ja fa temps que tinc una idea. ¿Vols que'ls hi parli jo als nois? No t'ho havia dit abans perquè no són meus, i a mi no m'agrada ficarme on no'm demanen. Però com que veig que no'n treuríem rès, ¿comprens?, i com que tu ets prou orgullós...

—Si... fàssi-ho,—va respondrer ell amb un sospir, com aquell que's descarrega d'una cosa que li pesava massa.

Hi va haver un moment de silenci, que va trencar el fill per a preguntar:

—¿Aixís, doncs, vindrà vostè a casa?

—No,—va fer el vell Bruguera,—que vinguin ells aquí. Aquí, per a ells, es a casa l'avi. Jo visc aquí dintre i tot ha anat agafant quelcom meu. Les parets, els mobles, l'ambient, tot els hi ha de parlar, per endurits que tinguin els sentiments, d'una manera diferenta. Altrement, jo mai els he renyat per a rès, i la meua veu els hi serà nova. Tu i la teva dòna sempre heu cregut que ja us bastavau...—va afegir amb un deix de tristesa i, ensemps, amb una mica de satisfacció que no va voler dissimular.

Al endemà, els nets varen anar a veure l'avi, estranyat de que'ls enviés a buscar.

—Potser ens sermonejarà—pensava'l noi.

—¿Què deu voler?—se deia la noia.

L'avi'ls va rebre afable, i al veure'ls tan jovenets, va creure que encara era hora d'adresar-los.—Veniu, veniu—els va dir, invitant-los a entrar a la sala. Ell s'anava a seure al sofà i va senyalar als nets els dos sillons de cada banda, però com que'l sofà s'esqueia davant del mirall, el vell s'hi va veure reproduït netament, amb sa testa plena de cabells blancs i son front solcat d'arrugues, i es va aixecar amb un impuls com de protesta, espantat de la colla d'anys que'l separaven de la tendra edat dels seus nets.—Seièu, seièu vosaltres al sofà—va dir-los, i ell va apropar-se un silló.

I va comensar a parlar l'avi, amb una dolça veu de queixa amarga i una sinceritat que comprenia.

Observador que sempre havia sigut de la gent, no va escapar-li un gest de tant-se-me'n-dona, que alhora varen fer els nets al veure que'ls anava a parlar de les seves dolenteries, però tampoc va escapar-li la impressió que desseguida varen comensar a fells-hi les seves paraules.

I l'avi parlava, i les paraules sortien dels venerables llavis i a vegades semblava que les acompanyés fins a n'ells amb la mirada, una mirada de cansament que's veu que havia d'haver si-

gut ficsa, amenassadora. El noi no treia'ls ulls de sobre la seva germana, i a n'aquesta, com a dòna, més sensible, se li coneixia la emoció amb un respir acompassat i dolcíssim del seu pit neixent. L'avi se'ls anava fent seus; bé prou que ho veia.

El noi va dir quelcom en veu baixa, parlant-se a n'ell mateix.

L'avi, prenent-li la mà, va invitar-lo a que les hi repetís alt aquelles paraules.

Poc va fer-se pregar.

—Vostè'ns diu lo mateix que'l Papà—va exclamar.

I la noia va afegir desseguida:

—Però ho diu d'una manera diferenta.

«¡Victoria! ¡Victoria!» va pensar l'avi, amb una il·lusió en tot el seu ser que semblava que'l rejovenia. «Ja vaig dir-ho tot, i vaig dir-ho amb tot el cor. Però ho senten d'una manera diferenta. Per lo tant, com si fos tot nou».

I, esperonat, va seguir parlant amb tota l'ànima, i entre'ls consells i les idees que'ls donava, i el moviment dels llavis, dels ulls i dels brassos, hi havia una harmonia que encantava, una veritat que's ficava endintre, molt endintre...

I se'ls va fer seus... i els nets el comprenien; ella va comensar a vessar llàgrimes, ell a aguantar-les i l'avi va acabar per parlar de la vida amb una amplitud i serenitat que'ls hi va obrir nous horitzons, i els va abraçar, apretant-los sobre'l seu pit.

—Ja'ns ho deia tot això el Papà, però no com vostè ho diu—feia'l noi, emocionat, a la orel·la del avi.

—Per això no'l creiem—confessava la noia, aixugant-se'ls ulls. I acte seguit, va exclamar amb un aire de picardia que li va animar tota la cara:

—Vostè li devia dir ¿veritat?

L'avi va callar, i va tossir per no saber que respondrer.

No'ls hi va pas fer prometre que serien bons. Ja havia comprès el bé que ella havia fet amb aquella conversa; però allò era comensar. Ja'n vindrien d'altres de converses... ja'ls n'hi contaria forses de coses. Are ja'ls hi havien confiat a n'ell. I trobava hermós, ben hermós per a ell, que ja se'n anava de la vida, parlar-ne de la vida als que tot just hi obrien els ulls.

¡Oh! no'ls hi contaria pessimismes, no; tampoc els enlluernaria dient-los-hi que era tan hermosa... La veritat, rès més que la veritat. En fi: que ho deixessin per a ell, que hi era soldat vell.

I el bon avi va sentir-se consolat de no haver-se cuidat gaire del seu fill, ja que podria cuidar-se dels nets. I de totes aquelles coses n'havia tret un convenciment pel seu sarronet d'home observador.

Que les veritats s'han d'anar a buscar a la font. Que'ls consells i les idees han de anar directament del cervell i el cor que broten, al cor i al cervell en que han de germinar. Que les paraules s'han de sentir de qui les diu, si les diu sincera i originalment, perquè'l que les diu les hi imprimeix veritat, esfors, vida, i la paraula sincera no es rès més que la traducció d'això.

Els seus nets li havien demostrat.

—Vostè'ns diu lo mateix que'l Papà—havia mormolat el noi.

—Però ho diu d'una manera diferenta—havia esclamat la noia, ullpresa.

FESTA

«Els meus nets eren dolents, però s'han sabut emocionar» pensava l'avi. «I, si Deu ho vol, s'emmenarà i en farà dos sers de voluntat i ànima. El meu fill mai havia fet ni una ombra de les malifetes d'ells, però tampoc havia tingut una engruna del meu caràcter...»

I si no hagués sigut perquè'l fill era... el seu fill, i perquè, ben garbellat, potser ell ne tenia la culpa de que hagués sigut tan feble, el vell Bruquera hauria sentit un gran odi vers les mitjanies.

R. Serra i Sentís

A UN AMIC

Versos fets sols de mots d'una sílaba.

Si no'm veus ¿oi que't sab greu?
Si'm vèus, Noi, quins brincs que't fa
Lo teu còr, que prou bot tant
com els xais en mig d'un prat.
¿Quin cap tinc tan plè de mots!...
De mots curts com grans de blat.
Prou m'hi jug'vint i nou rals
que mes cèps no hi ha en un Mas.
Doncs prou mots; que't dic ben clar
que amb mots tan xics i tan curts
cap mes vers no't vull fer pas,
tan si puc com si no puc.
Prou, que'm bull molt mes lo cap,
amb tal munt de mots tan curts,
que no pas aprop d'un foc
fet tot ell, de cèps i brucs.

ESMENAT.

El valent-poruc

Quatre eren els brivalls que cap al caient de la tarde es dirigien amb un pas més que regular pel camí del cementiri. On dimoni podien anar i quina idea podien portar de cap aquells xicots, al passar en aquella hora per aquell camí? Parem atenció a sa conversa i esbrinem el seu desig.

—I que no n'ets tu de valent?—deia un.

—Molt mes que tu—responia un altre.

—Ah que no fas lo que avui farà el Ton?—tornava el primer.

—Si no fos perquè a casa m'esperen...

—No vull companyia jo,—va exclamar en Ton, el més fornit i grandot de la colla—vui dormir-hi sol amb la companyia dels morts, vos vui demostrar que de poruc no'n tinc rés.

—Potser que ho deixessis corre Ton...—va dir un altre, el més petit, que tenia les mateixes faccions d'aquest últim,—si el pare ho sab!

—I si tu no li dius, no sé pas com ho sabrà.—

Aquesta era la conversa que portaven a mida que anaven caminant, mentres s'anava fent fosc,

fosc, fins que amb prou feines s'ovirava un home a quatre passes.

Aquests quatre minyons eren fills d'un meteix poble, d'un poblet menut, molt menut... En Ton i en Quel eren germans, nois de tretze anys l'un i de deu l'altre, solzament tenien pare i això era causa de que fruïssin de més llibertat que'ls demés, tenien pare, però era igual com si no'n tinguessin, mai era a casa seva, de dia perquè era al treball i de nit perquè era a la taverna, quasi mai els veia, sols no fos qualche cop a la setmana.

Un dia, al plegar d'estudi, fos perquè'l mestre els va explicar alguna historia estrambòtica, o fos per lo que fos, varen sortir tots els xicots discutint acaloradament quin d'ells era'l més valent.

—Jo ho soc—deia un—perquè tinc més força.

—Que no, que soc jo—deia un altre—perquè 'ls contes de l'avia no'm fan por.

—Calleu i no digueu més bestieses—va dir en Ton—el més valent soc jo...

—Per què?—digueren els demés a la una.

—Perquè he anat a pasturar remades a dalt dels cims més alts de les muntanyes d'aquest entorn, i he tingut de lluitar amb lloparros dels més grossos i ferestecs.

—Això tothom ho pot dir—feu un de menut.

—Doncs, vos provaré una altre cosa—afegí.—Quan vos hi jugueu que passo una nit sencera dormint a dins del cementiri?...

Els més porucs, solzament de sentir aquest mot ja's varen esglaiar, però els més asserenats digueren que si això feia la seva setmanada d'escolans seria per a ell.

—Convingut—afegí secament.—

Aquella meteixa nit fou quan ell, acompanyat de son germanet el Quel i després dos més, perquè el resté quedá al poble, emprengueren el camí del cementiri. Al arribar a la porta prengueren comiat d'ell.

—Them acompanyat fins aquí per assegurar-nos-en.

—Si no haguessiu vingut, també hauria vingut sol, ja feia temps que ho portava de cap de venir aquí per a geure una estona.

—No tindràs por? feu el menut.

—I que haig de tenir por! Però, ei! La setmana entrant, vui la vostra setmanada... pacte es pacte.

—Està bé, home, adeu!

—Adeu siau, companys!—

Al acabar de pronunciar aquestes paraules sentí les passes i les veus de sos companys que s'allunyaven en la fosca de la nit, al cap d'uns dos minuts un silenci de mort li esglaià'l cor.

Anant amb companyia es trobava valent, molt valent, hauria fet qualsevulga cosa que sos companys li haguessin dit... però ara al deixar-los sentí por... no perquè fos la primera vegada que's trobava sol en mig de la fosca, sino perquè estava al costat del cementiri... N'obstant en Ton, era un xicot noble, no volia enganyar, i aixís com un altre hauria fugit lluny d'aquell lloc, ell, amb tot i sentir esglai, pitja la reixa de l'entrada que estava entreoberta i s'endinzà pel jardí dels morts; el cor li feia un trip trap inaguantable; les dents li petaven; les cames li feien figa; si s'hagués mirat en un espill, s'haguera vist més grog que la cera, i que els ulls embotornats i ullerosos li fugien de la cara... no poguent caminar més, s'ajegué a terra, i es tapa la cara amb el geu.

Al cap d'un moment ja s'ofegava, més la por pot-ser de veure dreta davant seu, la carcanada d'un home, el teia aguantar... al fi no pogué més i es destapà la testa; una renglera de llumets misteriosos l'envoltaven, al veure allò, el valent, el tau valent Ton, llençà un crit esglaiador... cregué veure en allò pot-ser les ànimes en pena dels difunts... pot-ser els dimonis de l'infern, pot-ser als meteixos cadàvres que surtíen de llurs ninxos i s'el volíen endur per a que'ls fes companyia per a distreure'ls del seu fret i etern repòs... s'alçà esverat; roig de cara; febrós; tremolava com una fulla a l'arbre tenia els cabells en desordre i el seu meteix estat de desesperació el va fer espitregar tot... semblava talment un foll... volgué fugir; quasi no pogué, surtí en aquell moment un raig de lluna que il·luminà tots els xipres, allò l'esferèi encare més; li semblà que li surtíen a barrar-li llur pas més sers invisibles i fantàstics; corregué cap a la reixa; els llumets el seguiren i fins li passaren al davant; hi arribà, la pitja, i la trovà tancada...

—M'heu tancat! Males ànimes! Animes comdemnades! Obriu-me! No vui venir amb vosaltres encare! Vui la vida!!!—

A-les-hores per la meteixa febrada tingué força per a poder enfilarse a la reixa però el meteix moment en Quel i sos companys que amagats s'ho miraven per a cerciorar-se de sa valentia, esclafiren amb una estrepitosa riallada i afegiren a chor:

—I quin valent!!—

Al sentir aquelles veus, que en aquell moment no sabia si eren sos companys o'ls difunts que'l perseguíen llençà un udol pitjor que'ls dels llops que ell havia mort per l'encontrada, perdé les forces, i es quedà enganxat a les reixes del portal del cementiri...

Tan meteix era realitat que'ls morts volíen sa companyia...

MANEL F. UTGÉS.

ENCÍS DE LA NIT CLARA

Mon cor aimà la nit si es clara i silenciosa,
mon cor aimà'l jardí quan es en soletat,
mon cor gaudeix a pler la calma magestuosa,
d'una nit al jardí sota un cel estel·lat.

Aquella solitud i pau misteriosa,
captiven mos sentits i em deixen ubriagat.
¡Oh l'encís de la nit quan tot arreu reposa...
i es l'au bona en son niu, i es l'aire perfumat.

Llavors tot sol segut vora'ls rosers en flô,
sentint damunt l'esperit planar-hi dolça-ment,
la gran calma i quietut augusta del moment,

plaume, l'arpeig subtil, oint del brolladô,
somniau en l'amor que's dintre'l cor ardent;
i mai l'ull ha gosat... pro molt aprop present,

BAMÓN GAVALDÀ RIBAS.

L'home de l'història vulgar

contada per ell mateix

Jo soc l'home menys extraordinari d'aquest món.

Vaig a contar-lo-s'hi la meua història perquè lo vulgar i corrent es que cada hu se la conti, i jo com acabo de dir no puc fer rès que no sia vulgar.

Jo'm dic Just Gras i Magre, lo qual no té rès d'extraordinari si es considera que'l meu pare es deia Gras i la mare es deia Magre; van posar-me Just de nom de pila perquè es l'únic nom que no té rès d'extraordinari.

Vaig neixer un dia d'entre setmana que no era cap festa ni es celebrava cap sant; un dia completament vulgar.

Van batejar-me sense cap incident; ni vaig mossegar el pit a la mare, ni en vaig enrebenxinar al posar-me la sal a la boca. Va esser una cosa d'uaa vulgaritat a tot ser. Vareig creixer ni a poc ni depressa, mai vaig caure d'una manera que cridés l'atenció, ni obligués a ningú a ficar-se en mi.

Més grandet el xarrampió, la rosa i totes aquestes malalties indispensables a tota criatura que s'estimi van fer cap a mi com no podia ser d'altra manera, donada la seva vulgaritat.

Després varen durme, com tots, al col·legi, on no vareig sobresurtir ni quedar enrera.

Sortint d'estudi, sabent lo que sap tothom, me varen posar d'aprenent, sense que durant el meu aprenentatge me passés rès de particular; cap noia va ficar-se en mi ni jo en cap. Tenia vinticinco anys i ho sé com, prò de la manera més vulgar vareig acabar per casar-me; la meua dona, com jo mateix, no era ni guapa, ni lletja, ni alta, ni baixa; varem tenir dugues criatures, un bordegàs i una mosseta; dos nois o dugues noies hauria estat quelcom extraordinari i jo ja dic que no puc tenir, dir ni fer rès que no siga molt vulgar.

Tinc are quaranta tres anys; no m'hi barallat mai, no hi estat víctima de cap accident, ni hi intervingut en ma vida en rès notable; no hi vist arribar cap rei, ni hi presenciat l'enganxada de cap torero famós; dugues pestes que hi han hagut, l'una va arreplegar-me i no'm vaig morir perquè ningú se'n moria; de l'altre m'en vaig escapar perquè casi bé tothom va escapar-s'en.

He tingut sogra que feia com totes, d'aquí a aquí s'enrabiava i d'aquí a aquí tornava a enrabiar-se, que es la més corrent.

Suposo que'm moriré en condicions de la més gran vulgaritat i sense que la meua vida hagi presentat rès d'extraordinari; ja sé que no val la pena d'haver-los fet perdre'l temps llegint això tan vulgar, prò com que lo més vulgar del món es perdre'l temps fins al extrem que la primera feina dels nostres primers pares Adam i Eva va esser matar l'estona donant toms a la poma, es per això que ho he fet.

Un home tan poc extraordinari com jo no podia fer rès més que explicar la seva història, que com veuen no té rès d'extraordinari.

Aqueixa història llegida tres cops abans de ficar-se al llit, fa fugir els mosquits de l'arcoba i fa venir la son més dolça que mai hagin pogut fruir.

Per la copia

A. CAMPANY.

Instantànies

I

AIXÍ VA EL MÓN!

Per en Pau no sabria res un hom,
i, pel molt callat que és, es fa antipàtic...
En Pere si que és un xicot simpàtic!
Si mai para de dir mal de tothom!

II

CAPS BUI TS

Penso, quan un autor ha pres per norma
deixar de cantó el fons, cuidant la forma,
que veig un cap, pel modelat, molt bell,
però... sense cervell.

III

ENSENYANT L'ORELLA

M'amanyagues i m'alaves a desdî...
—Amic, parla ben clar: què vols de mí?

IV

BONIQUE SA EXTERIOR

Quin llibre tan bonic! Ben relligat;
bona presentació...
Així a la llibreria col·locat
fa goig, de bò, de bò...
Però essent el que tracta un disbarat
i encara escrit pitjò,
ten-lo dintre l'armari ben tancat,
que sols serveix per xò.

V

EL TRET PER LA CULATA

T'afanyes, en cridar, ben tontament,
sent covard, per que't prenguin per valent
i la teva feblesa
que conegui tot-hom no es estranyesa;
que't poses amb el teu mode de fer
al nivell del poruc goç petener.

VI

DE MALAGRAÏ TS L'INFERN N'ÉS PLE

Per yoder sapiguer què és «agrair»
el diccionari avui he anat a obrir;
prò el seu significat
no he pogut assolir...
que és esborrat el mot per antiquat!

VII

RAÇA MALEIDA

Envejant el talent dels teus companys
veig que passes afany
i endebades al món cerques repòs:

des de'l temps de Caïn als nostres anys
no l'ha trobat jamai l'home envejós.

VIII

QUI ENDAVANT NO MIRA...

Si avui estàs molt bé, no es endebades
que pensis en demà qualques vegades.

IX

L'HABIT NO FA EL MONJO

Que't prenguin per un savi tens fal·lera
i amb molta cura arregles el cabell,
com si el tenir *bon cap* depengués d'ell;
endebades si no cerques la manera
d'arranjar-te primer el teu cervell.

X

CRITERI

No's demostra el talent,
de tot el que t'espliquin, res creient;
d'igual mode que creure que és vritat
el que de bon sentit està mancat:
criteri solament pot assolir
aquell que'l ver del fals sab distingir.

CANDOR SALAMÉ.

Avís

Ferms amants de les lletres catalanes,
oferim les columnes de FESTA a tots els
que tenint aficions literaries i mèrits su-
ficients no poden publicar els seus tre-
balls per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn exa-
minats escrupulosament per a que no
desdiguin dels que publiquem habitual-
ment.

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis
que deuen enviar l'original en sobre obert

amb la nota «Original d' impremta» i franqueijat com a tal.

Els que vulgan incloure-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc cèntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

En la darrera reunió general ordinària celebrada pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, fou elegit per l'exercici de 1916-1917, el següent Consell Directiu:

President, Rafel Pons i Farreres; vice-president primer, Joan Bas i Soler; vice-president segon, Amadeo Castelló i Pal; vice-president tercer, Josep Puig i Esteve; vice-president quart, Pere Palà i Puig; vice-president quint, Alfred Bertrand i Illa; vocal primer, Narcís Rucabado i Comerma; vocal segon, Ricart Ferrer i Smith; vocal tercer, Josep Maria Francés; vocal quart, Josep Giral i Casadesús; vocal quint, Jaume Biosca i Juvé; caixer, Josep Sala i Ricol; bibliotecari, Felip de Hita i Morros, i secretari general, Joan Bertran i Ballet.

Camiseria
SANS
BOQUERIA, 32.-BARCELONA
Especialitat en camises a mida

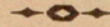
J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES
Narracions

LLIBRERIES:
Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

Elisir Callol remedi de les Débiles

S'ha posat a la venda la comedia en dos actes, de F. Freixas i M. Gras Vila

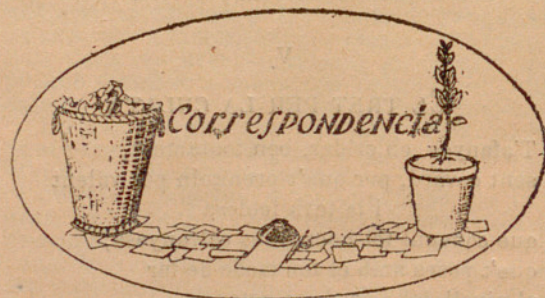
LA VICTORIA DE L'INVERN

estrenada amb veritable èxit en el *Círcol de Sans*. Per esser una obra de fàcil execució la recomanem a les companyies i aficionats, segurs de l'èxit.

Preu: UNA PESSETA

Llocs de venda: En la nostre administració de Barcelona, Rosselló, 248, 3.er, 2.ª; en la llibreria Bonavía i Duràn, Boqueria, 20 i en la Administració de *El Teatre Català*, Boters, 16, 1.er

Als nostres subscriptors els farem un 20 per 100 de descompte.

Santiago Costa. Es farà tal com desitja.—*Daniel F. Carreras.* Buscarem lo que'ns indica. La seva prosa encare no'n satisfi.—*Jaume Cardús.* Li manca interès.—*Joan Mestre Rial.* En carterá.—Queden lletres per a contestar.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Províncies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.er, 2.^a

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI